

Työ- ja elinkeinoministeriölle

Lausuntopyyntönnö 20.4.2018, TEM046:00/2017

LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE SÄHKÖMARKKINALAIN MUUTTAMISESTA JA ERÄIKSI SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI

Yleistä

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt oikeusministeriöltä lausuntoa otsikossa mainitusta hallituksen esitysluonnoksesta. Esitysluonnoksessa ehdotetaan muutettavaksi sähkömarkkinalakia (588/2013) sekä tehtäväksi eräät muut lainsäädäntömuutokset. Ehdotuksen tavoitteena on säätää siirtymisestä keskitettyyn tiedonvaihtoratkaisuun sähkömarkkinoilla. Tätä varten perustettaisiin sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon yksikkö (datahub), jonka toiminnasta vastaisi järjestelmävastaava kantaverkonhaltija (Fingrid Oyj). Sähkökaupan osapuolet ja jakeluverkonhaltijat veloitettaisiin hoitamaan kyseessä olevat markkinaprosessinsa sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon yksikön kautta.

Lausunnonantamiselle varatun lyhyen ajan ja ruuhkautuneen työtilanteen vuoksi oikeusministeriöllä ei ole ollut mahdollisuutta arvioida esitysluonnosta kaikilta osin yksityiskohtaisesti. Oikeusministeriö esittää lausuntoon eräitä keskeisiä huomioita henkilötietojen käsittelystä, salassapidosta, datahubin valvonnasta ja säätämisyjärjestysperusteluista sekä esitysluonnoksen selkeydestä. Lausunnossa esitetyt kommentit koskevat ehdotusta sähkömarkkinalain muuttamisesta (1. lakiehdotus), ellei toisin ole todettu.

Henkilötietojen käsittely

Henkilötietojen käsittelystä säätäminen

Henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuus edellyttää, että käsittelyllä on Euroopan unionin yleisen tietosuojasetuksen 6 artiklan mukainen oikeudellinen perusta. Tietosuojasetusta tarkentava kansallinen lainsäädäntö on mahdollista, kun henkilötietojen käsittely perustuu 6 artiklan 1 kohdan c tai e alakohtiin, eli silloin, kun käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän lakisääteisen veloitteen noudattamiseksi tai kun käsittely on tarpeen yleistä etua

koskevan tehtävän suorittamiseksi tai rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi. Tarkentava lainsäädäntö voi sisältää erityisiä säännöksiä tietosuoja-asetuksen säännösten soveltamisen mukauttamiseksi määrittelemällä täsmällisemmin erityisiä vaatimuksia tietojenkäsittelyä ja muita seikkoja koskevista toimenpiteistä.

Valmisteltaessa kansallista sääntelyä henkilötietojen käsittelystä on arvioitava, voidaanko ehdotettuja lainsäädäntötoimenpiteitä toteuttaa tietosuoja-asetuksen kansalliselle lainsäädännölle jättämän liikkumavaran puitteissa. Asetuksen säännöksiä tai määritelmiä ei lähtökohtaisesti saa toistaa kansallisessa lainsäädännössä. Asetusta ei myöskään saa selittää kansallisella sääntelyllä eikä asetuksen termejä muotoilla uudelleen.

Tietosuoja-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaan henkilötiedot on kerättävä tiettyä nimenomaista ja laillista tarkoitusta varten, eikä niitä saa myöhemmin käsitellä näihin tarkoituksiin nähden yhteensopimattomalla tavalla. Jos kansallisella lailla poiketaan edellä kuvastusta käyttötarkoitussidonnaisuudesta, tulee ehdotetun lainsäädännön muodostaa demokraattisessa yhteiskunnassa välttämätön ja oikeasuhteinen toimenpide tietosuoja-asetuksen 23 artiklan 1 kohdassa mainittujen tavoitteiden turvaamiseksi.

Rekisteröidyn oikeuksista säädetään tietosuoja-asetuksen III luvussa. Rekisteröityjen oikeuksista ei voida säätää kansallisen liikkumavaran puitteissa. Rekisteröidyn oikeuksia on kuitenkin mahdollista rajoittaa tietosuoja-asetuksen 23 artiklassa säädetyin edellytyksin.

Perustuslakivaliokunta on arvioinut tuoreessa kansallisesta tietosuojalakiehdotuksesta antamassaan lausunnossa tarvetta henkilötietojen käsittelyä koskevaan kansalliseen erityislainsäädäntöön. Tässä lausunnossaan perustuslakivaliokunta on tietosuoja-asetuksen soveltamisen alkamisen johdosta tarkistanut aiempaa kantaansa henkilötietojen suojan kannalta tärkeistä sääntelykohteista. (PeVL 14/2018 vp.)

Perustuslakivaliokunnan mielestä henkilötietojen suoja tulee jatkossa turvata ensisijaisesti tietosuoja-asetuksen ja kansallisen yleislainsäädännön nojalla. Valiokunta pitää lähtökohtaisesti riittävänä sitä, että henkilötietojen suojaa ja käsittelyä koskeva sääntely on yhteensopivaa tietosuoja-asetuksen kanssa. Myös sääntelyn selkeyden vuoksi kansallisen erityislainsäädännön säätämiseen tulee jatkossa suhtautua pidättyvästi ja rajata sellaisen säätäminen vain välttämättömään tietosuoja-asetuksen antaman kansallisen liikkumavaran puitteissa. Perustuslakivaliokunnan mielestä on kuitenkin selvää, että erityislainsäädännön tarpeellisuutta on arvioitava myös tietosuoja-asetuksen edellyttämän riskiperustaisen lähestymistavan mukaisesti kiinnittämällä huomiota tietojen käsittelyn aiheuttamiin uhkiin ja riskeihin. Mitä korkeampi riski käsittelystä aiheutuu luonnollisen henkilön oikeuksille

ja vapauksille, sitä perustellumpaa on yksityiskohtaisempi sääntely. Perustuslakivaliokunnan lausunnon mukaan arkaluonteiset tiedot ovat edelleen tarkemman sääntelyn kohteena. (PeVL 14/2018 vp).

Esitysluonnoksessa on kuvattu tietosuoja-asetusta ja sen henkilötietojen käsittelylle asettamia yleisiä periaatteita. Ehdotetun sääntelyn todetaan täydentävän tietosuoja-asetuksessa säädettyä. Lakiehdotuksia ei kuitenkaan ole kaikilta osin arvioitu tai perusteltu tietosuoja-asetuksen valossa. Kansallisen sääntelyn liikkumavara ja sen käytön välttämättömyys kussakin tilanteessa on perusteltava.

Käsittelyperuste, luovuttaminen ja käyttötarkoitussidonnaisuus

Lakiehdotuksen 49 a §:ssä säädettäisiin sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon palveluista. Perusteluissa todetaan, että keskitetyn tiedonvaihtoratkaisun käyttöönotto edellyttää uutta lainsäädäntöä sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon yksikön tehtävistä, velvollisuuksista ja oikeuksista rekisterinpitäjänä. Tiedonvaihdonyksikön tehtävä ei liity siihen, että se tarvitsisi tietoja omassa toiminnassaan, vaan sen tehtävät kytkeytyvät tietojen ylläpitoon ja välittämiseen muille toimijoille. Järjestelmävastaava kantaverkonhaltija olisi esityksen perustelujen mukaan keskitetyn tiedonvaihtojärjestelmän rekisterinpitäjä. Säännöksen sanamuodosta tämä ei tosin käy aivan yksiselitteisesti ilmi. Rekisterinpitäjän oikeudet ja velvollisuudet seuraavat suoraan tietosuoja-asetuksesta eikä niistä tältä osin ole tarpeen säätää erikseen.

Tiedonvaihtoyksikön käsittelyperusteesta on säätämisyjärjestysperusteluissa todettu, että sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon palvelujen toteuttamista varten on tarkoitus luoda perusteet sille, että sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon palveluja tuottavalla yksiköllä olisi peruste kerätä, käsitellä ja luovuttaa henkilötietoja. Yksikön keräämät tiedot olisivat esitysluonnoksen mukaan tarpeellisia sähkönjakelua ja -toimitusta varten sekä energiapalveluiden tarjoamista varten. Käsittelyperustetta ei ole erikseen arvioitu tietosuoja-asetuksen 6 artiklan valossa. Lailla säätämistä voitaneen tässä kuitenkin pitää asianmukaisena, sillä keskitetyn tiedonvaihtoyksikön käsittelyperuste lienee lähinnä sille laissa säädetty velvoite (6 artiklan 1 kohdan c alakohta). Asiaa olisi kuitenkin syytä arvioida esityksen perusteluissa.

Säätämisyjärjestysperusteluissa todetaan myös, että ehdotetuilla säännöksillä on tarkoitus määritellä ne yleistä henkilötietosääntelyä täydentävät perusteet, jotka oikeuttavat sähköalan yritykset käsittelemään henkilötietoja sähkömarkkinoilla toimiessaan sekä sähköntoimitusten selvitys- ja mittaus-tehtäviä suorittaessaan. Henkilötietojen kerääminen, käsittely ja luovuttaminen ovat näissä yhteyksissä esityksen mukaan tarpeen sähkömarkkinoiden toiminnan ja asiakkaiden sähköntoimitusten kannalta. Epäselväksi jää, mitä näillä täydentävillä perusteilla tarkoitetaan. Sähköalan yritysten henkilötietojen käsittely lienee useissa tilanteissa mahdollista suoraan tietosuoja-

asetuksen 6 artiklan perusteella, ja useimpiin asetuksen mukaisiin käsittelyperusteisiin ei liity kansallista sääntelyliikkumavaraa.

Tietojen luovuttaminen tiedonvaihtoyksiköstä olisi esitysluonnoksen mukaan tarpeen sähkömarkkinoiden osapuolen tai verkonhaltijan ja loppukäyttäjän välisen asiakassuhteen hoitamista tai sopimuksen täytäntöönpanoa varten. Tietojen luovuttamisesta säätäminen on mahdollista tietosuojaasetuksen 6 artiklan 3 kohdan perusteella, jos käsittelyperusteeseen liittyy sääntelyliikkumavaraa. Loppukäyttäjään yhdistettävissä olevan tiedon luovuttamisesta ehdotetaan säädettäväksi 75 f §:ssä. Esitettyä olisi arvioitava myös käyttötarkoitussidonnaisuuden näkökulmasta. Jos käyttötarkoitus muuttuu, on otettava huomioon 6 artiklan 4 kohdassa ja 23 artiklassa säädetty. Lisäksi on huomattava, että tietojen käsittelyyn liittyvästä suostumuksesta ja suostumuksen edellytyksistä säädetään tietosuoja-asetuksessa eikä niihin sisälly kansallista sääntelyliikkumavaraa.

Esitysluonnoksesta jää epäselväksi se, mitä palvelun tarjoaminen ja asiakastietojen ylläpito käytännössä tarkoittaa suhteessa vähittäismyyjien ja jakeluverkonhaltijoiden alkuperäisiin asiakasrekistereihin. Onko tiedonvaihtoyksikön ylläpitämä rekisteri kopio kunkin vähittäismyyjän tai verkonhaltijan asiakasrekisterin tiedoista vai pidetäänkö asiakasrekisteriä käytännössä tietojenvaihtojärjestelmässä? Jälkimmäisessä tapauksessa olisi tehtävä selkoa vähittäismyyjän ja jakeluverkonhaltijan roolista henkilötietojen käsittelyketjussa.

Lakiehdotuksen 75 e §:ssä ehdotetaan säädettäväksi oikeudesta itseään koskevan tiedon hyödyntämiseen. Ehdotettua sääntelyä olisi syytä arvioida suhteessa tietosuoja-asetuksessa rekisteröidyn oikeuksista säädettyyn. Lisäksi lakiehdotuksen 86 a §:ssä ehdotetun sääntelyn tarpeellisuus on arvioitava ja perusteltava jatkovalmistelussa.

Säilytysaika

Sähkökaupan markkinaprosesseihin liittyville tiedoille on lakiehdotuksen 75 c §:ssä ehdotettu kiinteää säilytysaikaa. Säännös koskisi sähkökaupan osapuolia ja verkonhaltijaa. Perustelujen mukaan säännöstä sovellettaisiin esimerkiksi sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon palveluihin liittyvien tietojen säilyttämiseen sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon yksikössä. Perusteluista ei käy tarkemmin ilmi, mihin kaikkeen muuhun säännöstä sovellettaisiin.

Perusteluissa ei ole tuotu henkilötietojen osalta esille sitä kansallista sääntelyliikkumavaraa, johon ehdotettu säilytysaikaa koskeva sääntely perustuu. Sähkökaupan osapuolien käsittelyperuste lienee näissä tilanteissa tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan a tai b alakohta. Sääntelyliikkumavara puolestaan liittyy tilanteisiin, jossa käsittely perustuu 6 artiklan 1 koh-

dan c tai e alakohtaan. Jos käsittely on tarpeen esimerkiksi sopimuksen täytäntöön panemiseksi ja käsittelyn oikeusperusteena on 6 artiklan 1 kohdan b alakohta, asetusta ei tältä osin ole mahdollista täsmentää kansallisin säännöksiin.

Perustuslakivaliokunnan lausunnossa 14/2018 vp todettu huomioon ottaen jatkovalmistelussa on arvioitava, onko säilytysajasta säätäminen ehdoteuilta osin kansallisen liikkumavaran mukaista ja, jos näin katsotaan olevan, onko yhdenmukaisesta säilytysajasta säätämiseksi välttämättömiä syitä. Perusteluissa ei ole myöskään kuvattu, miksi ehdotettu säilytysaika on juuri kuusi vuotta ja miksi se on kaikkien tietojen osalta saman mittainen. Säilytysajasta säädettäessä on huolehdittava siitä, ettei säilytysaikaa koskeva sääntely johda siihen, että henkilötietoja säilytetään kauemmin kuin niiden käsittelylle on tosiasiallinen tarve.

Lakiehdotuksen 75 c § on muotoiltu säilytysaikaa koskevana velvollisuutena ("on säilytettävä"). Yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että on kuitenkin mahdollista, että sähkökaupan osapuolella ja verkonhaltijalla on myös muita kuin pykälässä tarkoitettuja perusteita käsitellä henkilötietoja. Tällaisen perusteen vallitessa säännös ei estä säilyttämästä kyseisiä henkilötietoja pykälässä säädettyä aikaa kauemmin, jos kyseisen henkilötiedon säilyttäminen on tarpeellista. Jatkovalmistelussa olisi syytä arvioida, onko poikkeamismahdollisuus luettavissa itse säännöksestä. Tavallisesti säilytysaikaa koskeva sääntely muotoillaan siten, että säännös ilmaisee tietojen poistamisen ajankohdan.

Tietoturva

Useissa eri säännöksissä (ainakin 49 a § ja 75 a §) korostettaisiin tietoturvan asianmukaista järjestämistä. Keskitetyn tiedonvaihdon järjestelmä olisi toteuduttuaan mittava henkilörekisteri, johon liittyy ilmeinen tarve huolehtia riittävästä tietoturvallisuudesta. Tietosuoja-asetuksen 5, 25 ja 32 artikloista seuraa suoraan sovellettavia tietoturvallisuuutta koskevia velvoitteita. Tämän vuoksi kansallinen sääntely henkilötietojen käsittelyyn liittyvästä asianmukaisesta tietoturvasta ei ole tarpeellista eikä edes suotavaa ottaen huomioon, että asetuksen sääntelyä ei tule toistaa ja kansallinen sääntely on mahdollista vain asetuksen salliman sääntelyliikkumavaran puitteissa.

Henkilötunnus

Tietosuoja-asetuksen 87 artiklan mukaan jäsenvaltiot voivat määritellä tarkemmin erityiset kansallisen henkilönumeron tai muun yleisen tunnisteen käsittelyn edellytykset. Tällaista tunnistetta on käytettävä ainoastaan noudattaen rekisteröidyn oikeuksia ja vapauksia koskevia asianmukaisia suojatoimia tietosuoja-asetuksen mukaisesti.

Ehdotetun kansallisen tietosuojalain 29 §:n mukaan henkilötunnusta saa käsitellä rekisteröidyn suostumuksella tai jos käsittelystä säädetään laissa. Lisäksi henkilötunnusta saa käsitellä, jos rekisteröidyn yksiselitteinen yksilöiminen on tärkeää laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi, rekisteröidyn tai rekisterinpitäjän oikeuksien ja velvollisuuksien toteuttamiseksi tai historiallista tai tieteellistä tutkimusta taikka tilastointia varten. Näin ollen henkilötunnusta saisi käsitellä yksiselitteisen suostumuksen lisäksi tietosuojasetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohdan nojalla rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi. Lisäedellytyksenä tietosuojasetuksen käsittelyn oikeusperusteeseen nähden edellytettäisiin, että tehtävästä on säädetty laissa. (HE 9/2018 vp.)

Kaikissa tapauksissa henkilötunnuksen käsittelyn perusedellytyksenä olisi, että rekisteröidyn yksiselitteinen yksilöiminen on tärkeää säännöksessä mainitun tehtävän suorittamiseksi. Tämän vuoksi esimerkiksi pelkkä laissa säädetyn tehtävän helpompi tai nopeampi suorittaminen henkilötunnuksen avulla ei oikeuttaisi henkilötunnuksen käsittelyä, vaan käsittely olisi sallittua ainoastaan silloin, kun rekisteröidyn yksiselitteinen yksilöiminen on tärkeää tehtävästä suoriutumiseksi. Lisäksi henkilötunnusta saisi käsitellä tietosuojalain 29 §:n 2 ja 3 momenteissa mainituissa tilanteissa. Näihin tilanteisiin lukeutuu muun muassa luotonanto ja saatavien perintä. (HE 9/2018 vp.)

Lakiehdotuksen 75 d §:ssä ehdotetaan säädettäväksi henkilötunnuksen käyttämisestä tunnisteena sähköalan yrityksen suorittaessa sähkömarkkinalaissa säädettyjä velvoitteita ja silloin, kun henkilötunnuksen käsittely on tarpeen vähittäismyyjän tai jakeluverkonhaltijan asiakassuhteen hoitamista varten. Säännöksen on tarkoitus täydentää henkilötunnuksen käyttöä koskevaa muuta sääntelyä. Lisäksi 3. lakiehdotuksessa ehdotetaan säädettäväksi, että väestötietojärjestelmästä voidaan luovuttaa henkilötunnus vähittäismyyjälle tai jakeluverkonhaltijalle. Nykyisellään asiakassuhteen hoitamiseen ei voida luovuttaa mainittuja tietoja.

Henkilötunnuksen käsittelystä on syytää säätää vain, jos sen käsittely ei ole aiotulla tavalla mahdollista suoraan ehdotettavan kansallisen tietosuojalain nojalla. Jos henkilötunnuksen käsittelystä ehdotetaan säädettäväksi, tulee henkilötunnuksen käsittelyn perusteeksi esittää seikkoja, joista käy ilmi, että rekisteröidyn yksiselitteinen yksilöiminen on tärkeää tehtävästä suoriutumiseksi. Asiakassuhteiden hoidossa henkilötunnuksen käsittelyn on yleensä pitänyt perustua suostumukseen, joten tärkeää olisi tuoda esityksessä esiin ne sähkömarkkinoiden mahdolliset erityispiirteet, jotka asettavat vaatimuksen rekisteröidyn suostumuksesta riippumattomalle yksiselitteiselle yksilöimiselle. Perusteluja on syytä vielä kehittää näiltä osin. Esitysluonnoksessa ei myöskään kuvata, millä tavalla väestötietojärjestelmästä mahdollisesti luovutetut henkilötunnukset yhdistettäisiin luotettavasti jakeluverkonhaltijoilla ja sähköisen vähittäismyyjillä oleviin muihin henkilötietoihin.

Salassapito

Lakiehdotuksen 76 §:ssä ja 4. lakiehdotuksen 59 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi liikesalaisuuksia ja elinkeinotoimintaan liittyviä muita vastaavia seikkoja koskevasta salassapitovelvollisuudesta ja salassa pidettäviä tietoja koskevasta hyväksikäyttökiellosta. Ehdotettujen säännösten suhde eduskunnan käsiteltävänä olevaan liikesalaisuuslakia koskevaan ehdotukseen (HE 49/2018 vp) jää esitysluonnoksen perusteella kuitenkin epäselväksi. Tästä suhteesta tulisi tehdä selkoa asian jatkovalmistelussa.

Keskitetyn tiedonvaihdon yksikön valvonta

Esitysluonnoksen 2. lakiehdotuksessa sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain (590/2013) 10 §:ään ehdotetaan lisättäväksi säännös järjestelmävastaavan kantaverkonhaltijan sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon palveluehtojen ja -maksujen määrittämismenetelmien ennakkollisesta vahvistamisesta. Lisäksi 16 §:n 1 momentin 1 kohdan säännöksiä sähkömarkkinalakia koskevasta rikkomuksesta määrittävästä seuraamusmaksusta täydennettäisiin ja täsmennettäisiin ehdotettuun keskitettyyn tiedonvaihtoon siirtymisen johdosta.

Esitysluonnoksen yleisperusteluissa (s. 26) todetaan, että keskitetyn tiedonvaihdon yksikön toiminnan valvonta annettaisiin Energiavirastolle. Lisäksi mainitaan, että Energiaviraston keskeisimpänä valvontatehtävänä on vahvistaa yksikön palvelujen ehdot ja hinnoittelumenetelmät. Keskitetyn tiedonvaihtoratkaisun todetaan lisäksi tehostavan Energiaviraston tehtävien hoitamista mahdollistamalla Energiavirastolle sähköön vähittäismarkkinaprosessien ja siihen liittyvän tiedonvaihdon lähes reaaliaikaisen valvonnan. Perustelujen mukaan valvontatietoa olisi mahdollista käyttää mahdollisten kannustimien tai seuraamusten perustelemissa.

Oikeusministeriö kiinnittää huomiota siihen, että Energiaviraston valvontatehtävää koskevat perustelutekstit eivät vaikuta täysin vastaavaan ehdotettuun säännöksiin. Voidaan esimerkiksi kysyä, miten vahvistuspäätösmentely toimisi reaaliaikaisena valvontamenetelmänä. Mikäli Energiavirastolle on tarkoitettu säädettäväksi muita valvontaan liittyviä toimivaltuuksia, esimerkiksi oikeus päästä datahubin tietosisältöihin, tästä tulisi säätää lailla. Asian jatkovalmistelussa perustelu- ja säännöstekstit tulisi joka tapauksessa saattaa vastaamaan toisiaan.

Säätämisyjärjestysperustelut

Säätämisyjärjestysperusteluissa lakiehdotusten perustuslainmukaisuuden arvioinnin pohjaksi viitataan perustuslain 2 §:n 3 momenttiin, 10 §:n 1 momenttiin, 15 §:n 1 momenttiin, 18 §:n 1 momenttiin ja 81 §:ään. Säätämisyjärjestysperustelut ovat tältä arviointipohjaltaan kattavat, ja mukana on asiaan kytkeytyvää keskeistä perustuslakivaliokunnan tulkintakäytäntöä. Asian

jatkovalmistelussa tulisi kuitenkin vielä ottaa huomioon perustuslakivaliokunnan viimeaikaiset kannanotot, erityisesti perustuslakivaliokunnan muuttunut tulkintakäytäntö henkilötietojen suojasta (ks. PeVL 14/2018 vp).

Säättämisyjärjestysperusteluissa on nostettu esille lakiehdotuksen kytkös EU:n yleiseen tietosuoja-asetukseen, jota aletaan soveltaa kansallisesti 25.5.2018. Tältä osin perusteluja tulisi kuitenkin vielä täydentää ottaen huomioon henkilötietojen käsittelystä edellä todettu. Lisäksi asiassa on otettava huomioon ehdotuksen suhde henkilötietojen käsittelyn kansalliseen yleislakiin eli tulevaan kansalliseen tietosuojalakiin (HE 9/2018 vp), jolla kumotaan säättämisyjärjestysperusteluissa mainittu henkilötietolaki (523/1999).

Muut seikat

Esitysluonnosta voidaan pitää varsin pitkälle viimeisteltynä. Oikeusministeriön havaintojen mukaan teksti on kuitenkin paikoitellen kieleltään raskasrakenteista ja epäselvästi muotoiltua. Asian ymmärtämistä hankaloittaa esimerkiksi se, että esitysluonnoksessa nimetään lukuisa määrä toimijoita, joita ehdotetut säännökset eri tavoin koskevat. Toimijoina on mainittu ainakin järjestelmävastaava kantaverkonhaltija, verkonhaltija, jakeluverkonhaltija, sähkön tuottaja, tasesähköyksikkö, tasesähkövastaava, sähköalan yritys, vähittäismyyjä, sähkön toimittaja, lisäarvopalvelujen tuottaja, sähkömarkkinoiden osapuoli, sähkökaupan osapuoli, markkinaosapuoli, loppukäyttäjä, asiakas ja liittyyä. Käytetyt termit, kuten ”sähkömarkkinaosapuoli” ja ”sähkökaupan osapuoli”, jäävät esitysluonnoksen toimijakirjossa paikoin täsmentymättömiksi. Käsitteiden keskinäissuhteiden ja mahdollisen synonyymisuuden havaitseminen on myös vaikeaa (ks. esim. lakiehdotuksen 75 c ja f § sekä 3. lakiehdotuksen 31 a §). Jatkovalmistelussa olisikin syytä kiinnittää huomiota terminologiseen selkeyteen ja täsmällisyyteen. Lakiehdotuksissa ja perusteluissa tulisi käyttää käsitteitä johdonmukaisesti ja niin, ettei jää epäselvyyttä, mitä tahoa ehdotettu sääntely miltäkin osin koskee. Oikeuksien ja velvollisuuksien määräytymisessä kohdejoukon yksiselitteinen määräytyminen on olennainen seikka.

Osastopäällikkö

Antti T. Leinonen

Erityisasiantuntija

Anu Mutanen